Valsts kanceleja

NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU UN MINISTRU KABINETA
SADARBĪBAS MEMORANDA ĪSTENOŠANAS PADOME

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr. 67082949, e-pasts nvo@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes sēdes protokols Nr. 5.3.2./10

2026. gada 30. septembrī
Ministru kabineta Zaļā zālē, Brīvības bulvārī 36, Rīgā / attālināti Webex platformā

Sēdi vada:
Pēteris Vilks (aizvieto Inesi Gailīti), Valsts kancelejas direktora vietnieks valsts attīstības un starpnozaru jautājumos (līdz plkst.12.35)
Ilona Anna Eklona (aizvieto Pēteri Vilku no plkst. 12.35) – Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta vadītāja

Sēdē piedalās padomes locekļi (un to aizvietotāji):
1. Georgs Rubenis, nodibinājuma "Fonds "PLECS"" valdes loceklis, Memoranda padomes vadītāja vietnieks
2. Kirils Solovjovs, biedrības "Ar pasaules pieredzi Latvijā" Rīcībpolitikas darba grupas vadītājs
1. Inga Birzgale, biedrības "Latvijas Jaunatnes padome" prezidente
2. Agita Pleiko, biedrības "Vidusdaugavas NVO centrs" valdes priekšsēdētāja
3. Agita Hauka, biedrības "Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome" valdes locekle
4. Āris Ādlers, biedrības "Alianse Pārnozariskai Ilgtspējīgai Attīstībai" prezidents
5. Jānis Rozītis, nodibinājuma "Pasaules Dabas fonds" direktors
6. Kristīne Zonberga, biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" direktore
7. Dimitrijs Trofimovs, Iekšlietu ministrijas valsts sekretārs (piedalās sēdē līdz plkst. 12.35)
8. Kārlis Ketners (aizvieto Baibu Bāni), Finanšu ministrijas Budžeta politikas attīstības departamenta direktors
9. Ingus Alliks, Labklājības ministrijas valsts sekretārs
10. Ilze Trušinska (aizvieto Elitu Turku), Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Koordinācijas departamenta vecākā eksperte
11. Mihails Papsujevičs, Tieslietu ministrijas valsts sekretārs
12. Jeļena Šaicāne (aizvieto Daci Vilsoni), Kultūras ministrijas Saliedētas sabiedrības politikas departamenta direktore

Citi sēdes dalībnieki:
Zane Legzdiņa-Joja – Valsts kanceleja
Vladislavs Vesperis – Valsts kanceleja
Ainārs Bajinskis – biedrība "Lāčplēsis dejo"
Aivars Droiskis – biedrība "Latvijas Republikas Ārpakalpojuma grāmatvežu asociācija"

Anita Seļicka – biedrība “Latvijas Lauku forums”
Dace Dobrāja – biedrība “Latvijas Neredzīgo biedrība”
Gunta Kivliša – biedrība “Augšzemnieki”
Katrīna Leitāne – biedrība “Latvijas Jaunatnes padome”
Indra Lūse – biedrība “Latvijas Juristu apvienība”
Linards Zvaigzne – biedrība “Latvijas Darba devēju konfederācija”
Madara Lapsa – biedrība “Centrs MARTA”
Signe Rotberga – biedrība “Rīgas Zonta klubs”
Žanete Zvaigzne – Finanšu ministrija
Elīna Drāzniece – Finanšu ministrija
Anna Pukse – Finanšu ministrija
Sanda Liepiņa – biedrība "Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS"
Ance Mālkalna – biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse"
Elīna Grīnhofa – biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse"
Sabīne Sīle – nodibinājums "Ilgtspējas fonds"
Mārtiņš Trons – biedrība "Zemnieku Saeima"

Protokolē:
Amālija Brūvere – biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" pilsoniskā dialoga programmas koordinatore

Sēdi sāk: plkst. 11.00

Sēdes darba kārtība:

	Jautājums	Ziņo/Uzaicinātie
1.	Par 30.09.2026. sēdes darba kārtības apstiprināšanu	**Pēteris Vilks** Valsts kancelejas direktora vietnieks valsts attīstības un starpnozaru jautājumos, Pārresoru koordinācijas departamenta vadītājs
2.	Par aktuālo valsts budžetā 2027. gadam un vidējam termiņā 2027.-2030. gadam	**Kārlis Ketners** Finanšu ministrijas Budžeta politikas attīstības departamenta direktors
3.	ES fondu 2028.-2034. gada perioda investīciju plānošanas aktualitātes	**Elīna Drāzniece** Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu stratēģijas departamenta direktores vietniece
4.	Par pētījumu "Padziļināta izpēte par biedrību un nodibinājumu sektoru"	**Sanda Liepiņa** Biedrības "Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS" direktore

5.	Dažādi: Nākamās sēdes norises laiks un darba kārtība	**Pēteris Vilks** Valsts kancelejas direktora vietnieks valsts attīstības un starpnozaru jautājumos, Pārresoru koordinācijas departamenta vadītājs

1. jautājums

30.09.2026. sēdes darba kārtības apstiprināšana

Ziņo: P. Vilks
Izsakās: K. Solovjovs, Z. Legzdiņa-Joja

P. Vilks aicina apstiprināt darba kārtību.

K. Solovjovs vēlas noskaidrot, kad būs pieejami pēc Ministru prezidenta Andra Kulberga dotā rīkojuma apkopotie finansējuma dati par biedrību un nodibinājumu sektoru.

Z. Legzdiņa-Joja informē, ka šie dati tiks publicēti šodien, 30. septembrī.

Lēmums:

1. Pieņemt zināšanai visu pušu sniegto informāciju;
2. Apstiprināt 30.09.2026. darba kārtību;
3. Pieņemt zināšanai, ka Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padome (Memoranda padome) rakstiskajā lēmumu pieņemšanas procedūrā, kas noslēdzās 2026. gada 14. augustā, darbam Latvijas valsts budžeta finansētās programmas "Ukrainas civiliedzīvotāju iekļaušanos sekmējoši pasākumi" projektu pieteikumu vērtēšanas komisijā deleģēja Henriku Danuseviču, Mārīti Saviču un Agniju Jansoni;
4. Pieņemt zināšanai, ka Memoranda padome rakstiskajā lēmumu pieņemšanas procedūrā, kas noslēdzās 2026. gada 18. septembrī, darbam valsts budžeta programmas "NVO fonds" projektu pieteikumu vērtēšanas komisijā deleģēja biedrības "Nezināmā Rēzekne" valdes locekli Lauru Spunderi;
5. Pieņemt zināšanai, ka Memoranda padome rakstiskajā lēmumu pieņemšanas procedūrā, kas noslēdzās 2026. gada 18. septembrī, neatbalstīja izvirzītā kandidāta deleģēšanu darbam Kultūras ministrijas starpinstitūciju darba grupā Pilsoniskās sabiedrības stratēģijas izstrādei.

2. jautājums

Par aktualitātēm valsts budžeta 2027. gadam un vidēja termiņa budžeta ietvara 2027.-2030. gadam sagatavošanā

Ziņo: K. Ketners
Izsakās: G. Rubenis, K. Zonberga, P. Vilks, A. Pleiko

K. Ketners informē, ka turpinās darbs pie aktualizētā makroekonomiskā ietvara, budžeta ieņēmumu aprēķina, izdevumu pārskatīšanas un fiskālās telpas precizēšanas. Saeimas vēlēšanu gadā valsts budžeta projektu Saeimai iesniedz jaunievēlētā Saeima ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc uzticības izteikšanas Ministru kabinetam. Ja līdz 2026. gada novembra vidum jaunajam Ministru kabinetam uzticība nav izteikta, tiek sagatavots tehniskais budžets 2027. gadam.

Finanšu ministrijas septembra prognozes paredz iekšzemes kopprodukta pieaugumu salīdzināmajās cenās par 2,4 % 2026. gadā un par 1,9-2,4 % gadā 2027.-2030. gadā. Patēriņa cenu pieaugums 2027. gadā prognozēts 3,7 % apmērā, savukārt bezdarba līmenis vidējā termiņā pakāpeniski samazinās līdz 6,1 % 2030. gadā. Prognožu riski kopumā ir lejupvērsti un saistīti ar ģeopolitisko situāciju, globālās tirdzniecības nenoteiktību, energoresursu cenām, investīciju dinamiku un ES fondu apguvi.

2026. gada vispārējās valdības budžeta deficīts prognozēts 1,3 miljardu eiro jeb 2,9 % no IKP apmērā. Vidējā termiņā budžeta bilanci negatīvi ietekmē zemāki nodokļu ieņēmumi un lielāki speciālā budžeta izdevumi, galvenokārt vecuma pensijām. Vispārējās valdības parāds 2026. gadā prognozēts 48 % no IKP apmērā, bet no 2029. gada tas pakāpeniski pieaug un stabilizējas aptuveni 54 % līmenī.

Indikatīvā fiskālā telpa pie nemainīgas politikas ir negatīva visā 2027.-2030. gada periodā: attiecīgi -28,0 miljoni eiro 2027. gadā, -279,1 miljons eiro 2028. gadā, -237,8 miljoni eiro 2029. gadā un -936,2 miljoni eiro 2030. gadā. Prognozē nav iekļauti Saeimas un Ministru kabineta lēmumi, kuriem nav noteikts finansējuma avots. Finanšu ministrija nesagaida, ka novembrī aktualizētā fiskālās telpas prognoze būtiski uzlabosies.

K. Ketners norāda, ka nozaru ministriju budžeti pirmo reizi tiek detalizēti vērtēti līdz konkrētu pakalpojumu, pasākumu un aktivitāšu līmenim. Padziļinātā izvērtēšanā aptverti pamatbudžeta izdevumi vismaz 2,6 miljardu eiro apmērā. Vienlaikus tiek vērtēta investīciju un pētniecības projektu atdeve, ārpakalpojumi, strukturālo reformu iespējas un Valsts kontroles ieteikumi. Pie nemainīgas politikas kopējais valdības izdevumu īpatsvars IKP vidējā termiņā samazinās, bet pieaug izdevumi sociālajiem pabalstiem, aizsardzībai un valsts parāda apkalpošanai.

G. Rubenis uzsver, ka nozaru ministrijām līdz 5. oktobrim jāiesniedz valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta bāzes projekti, tādēļ ir būtiski nodrošināt pilsonisko dialogu par sagatavotajiem priekšlikumiem. Finanšu ministrs līdzšinējās sarunās ir apliecinājis apņemšanos šādu dialogu īstenot, turklāt iepriekšējos budžeta sagatavošanas procesos ministriju plānotās izmaiņas ir bijušas publiski pieejamas un sabiedrībai ir bijusi iespēja tās komentēt. G. Rubenis jautā, kad sabiedrībai būs iespēja iepazīties ar šā gada priekšlikumiem, uzsverot, ka konsultāciju procesa nodrošināšana ir īpaši nozīmīga saistībā ar plānoto izdevumu samazināšanu. Viņš norāda, ka Memoranda padomes Finanšu (budžeta) un nodokļu darba grupa līdz šim nav pilnvērtīgi iesaistīta konsultācijās par ministriju sagatavotajiem priekšlikumiem.

K. Ketners atbild, ka Memoranda padomes darba grupā ir Finanšu ministrijas pārstāvji, kuri ir snieguši informāciju par budžeta gatavošanas procesu, kā arī ir plāns darba grupā kopā ar Kultūras ministriju apspriest vadlīnijas NVO nozares turpmākai finansēšanai. Par budžeta jautājumiem ir plānots informēt Memoranda padomi, savukārt, svarīgākais darbs ir nozaru ministriju līmenī. Pašreiz notiek tehniska budžeta bāzes precizēšana, par kuru tiks publicēts informatīvais ziņojums novembra sākumā. Lēmumus par jaunām prioritātēm un to finansējuma avotiem pieņems jaunā Saeima un valdība.

G. Rubenis atgādina, ka Memoranda padomes 2026. gada 25. marta sēdē Finanšu ministrijas valsts sekretāre piekrita īstenot atklātā budžeta gadu, īstenojot pilsonisko dialogu spēcīgāk nekā līdz šim. Tāpat arī precizē, ka vēlētos dzirdēt par ministriju priekšlikumiem izdevumu pārskatīšanā, nevis prioritātēm.

K. Ketners skaidro, ka bāzes izdevumu pārskatīšana un reprioritizēšana notiek nozaru ministriju līmenī. Ministrija ir atvērta sadarbībai, bet uzsver šogad budžeta veidošanas process nebūs tik lineārs kā citos gados.

P. Vilks aicina piedalīties Ministru kabineta sēdēs un komentēt informatīvo ziņojumu.

K. Zonberga aicina Finanšu ministriju pirms jautājumu izskatīšanas Ministru kabinetā pārrunāt izdevumu pārskatīšanas rezultātus ar pilsoniskā dialoga partneriem, kā arī nodrošināt atklātību – sabiedrībai pieejamu informāciju par ministriju investīciju prioritātēm. Viņa aicina to fiksēt protokolā. Līdz šim nozaru ministrijas centralizēti caur Memoranda padomi ir sūtījušas informāciju. Aicina nozaru ministrijas turpmākajā budžeta veidošanas procesā laicīgi iesaistīt pilsonisko sabiedrību.

K. Ketners skaidro, ka informācija netiek slēpta. Bāzes sagatavošanā ir izmantoti publiski pieejami budžeta dati, kurus var apskatīt likumā "Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam". Šobrīd notiek tehniskais pārrēķināšanas process atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem, no kuriem netiks ievērotas atkāpes. Par prioritātēm lems nākamā valdība. 5. oktobrī iesniedzamais ziņojums ir tehnisks dokuments, kas neietver lēmumus par prioritātēm.

P. Vilks norāda, ka 2026. gadā negatīvās fiskālās telpas dēļ prioritāro pasākumu sagatavošana nav notikusi un nākamie soļi būs saistīti ar jaunās valdības budžeta veidošanu.

A. Pleiko norāda, ka viedokļa izteikšana Ministru kabineta sēdē nav salīdzināma ar iesaisti plānošanas procesā.

Lēmumi:
1. Pieņemt zināšanai Finanšu ministrijas sniegto informāciju.
2. Aicināt Finanšu ministriju un nozaru ministrijas budžeta sagatavošanas, izdevumu pārskatīšanas un prioritāšu definēšanas procesā savlaicīgi iesaistīt pilsoniskā dialoga partnerus, tostarp Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memorandu parakstījušās biedrības un nodibinājumus, un nodrošināt sabiedrībai pieejamu informāciju par virzāmajiem priekšlikumiem.

K. Ketnera prezentācija pieejama Ministru kabineta mājaslapā – https://www.mk.gov.lv/lv/media/27912/download?attachment

3. jautājums

ES fondu 2028.-2034. gada plānošanas perioda investīciju plānošanas aktualitātes

---

Ziņo: E. Drāzniece
Izsakās: J. Rozītis, Ā. Ādlers, K. Zonberga, P. Vilks, M. Trons

E. Drāzniece informē, ka Eiropas Komisijas priekšlikums paredz vienā valsts un reģionālās partnerības plānā apvienot kohēzijas politikas, kopējās lauksaimniecības politikas, zivsaimniecības, iekšlietu un Sociālā klimata fonda investīcijas. Latvijas kopējā indikatīvā aploksne ir 9,3 miljardi eiro, tostarp 5,6 miljardi eiro pašlaik nesadalītam finansējumam, 2,67 miljardi eiro KLP tiešmaksājumiem un zivsaimniecības politikai, 0,7 miljardi eiro iekšlietu fondiem un 0,4 miljardi eiro Sociālajam klimata fondam. Aploksnes apjoms un vairāki regulu nosacījumi vēl tiek apspriesti.

Ministriju iesniegto investīciju prioritāšu kopējais apjoms pēc trim precizēšanas kārtām ir 27,1 miljards eiro, kas par 291,4 % pārsniedz Latvijai indikatīvi pieejamo 9,3 miljardu eiro aploksni. Liela daļa priekšlikumu paredz līdzšinējo investīciju turpināšanu, tādēļ nepieciešama skaidra prioritāšu izvēle un pāreja uz mērķtiecīgāku investīciju portfeli.

Finanšu ministrija rosina virzīties uz scenāriju "Sasniegt vairāk", cieši sasaistot ES fondu plānošanu ar Latvija 2050 un Nacionālo attīstības plānu 2034. Investīciju portfeļa vērtēšanā paredzēts ņemt vērā ekonomikas izaugsmi, produktivitāti, zaļo un sociālo dimensiju, drošību un reģionālo ietekmi, īpašu uzmanību pievēršot Austrumu pierobežai. Plānošanā iecerēts pāriet no projektu finansēšanas uz rezultātu finansēšanu, skaidri nosakot reformas, investīcijas, mērķus, atskaites punktus un sasniedzamos rādītājus.

Regulu priekšlikumos paredzēti horizontāli mērķi klimata, sociālajā un lauku teritoriju jomā. Investīciju atlasei plānota daudzkritēriju pieeja, vērtējot arī ekonomisko atdevi no viena ieguldītā eiro un iespēju ar vienu investīciju vienlaikus sasniegt vairākus politikas mērķus. Plāna apstiprināšana paredzēta līdz 2028. gada 31. jūlijam, lai nezaudētu priekšfinansējumu, bet programmu uzsākšana jāplāno iespējami savlaicīgi, novēršot investīciju pārrāvumu.

J. Rozītis jautā, kādi konkrēti rezultāti klimata jomā tiks sasniegti ar klimata mērķiem paredzēto finansējuma daļu, uzsverot, ka finansējuma formāla piesaiste klimata mērķiem pati par sevi negarantē jēgpilnu progresu.

E. Drāzniece skaidro, ka klimata mērķu izpilde būs saistīta ar regulās noteiktiem intervences kodiem, rādītājiem un sasniedzamajiem rezultātiem. Vienlaikus investīciju izvērtējumā jāņem vērā ne tikai ekonomiskais pienesums un princips nenodarīt kaitējumu videi, bet arī sociālās investīcijas, kuru ietekmi nevar vērtēt tikai ar tradicionāliem ekonomiskās atdeves rādītājiem.

Ā. Ādlers jautā par fondu administrēšanas modeli, lauksaimniecības modernizācijas instrumentiem, NAP prioritāšu atspoguļojumu un partnerības principa īstenošanu. Viņš aicina izvērtēt, vai līdzšinējais uzraudzības un līdzdalības modelis nodrošina pietiekamu pilsoniskās sabiedrības pārstāvību un NVO kapacitāti iesaistīties plānošanā un uzraudzībā.

E. Drāzniece norāda, ka lēmums par administratīvo modeli vēl nav pieņemts. Finanšu ministrija turpina sadarbību ar Zemkopības ministriju lauksaimniecības investīciju plānošanā un ar Valsts kanceleju par sasaisti ar NAP. Partnerības principu 2028.-2034. gada periodā plānots balstīt līdzšinējā pieejā, vienlaikus uzlabojot komunikāciju un informācijas apriti un virzoties no formālas prasības uz regulāru dialogu. Regulas priekšlikums paredz līdzsvarotu valsts, reģionālo un vietējo iestāžu, ekonomisko un sociālo partneru, pilsoniskās sabiedrības, pētniecības organizāciju un augstskolu pārstāvību.

K. Zonberga uzsver, ka partnerības princips attiecas ne tikai uz investīciju uzraudzību, bet arī uz plānošanu. Viņa norāda, ka ministriju investīciju priekšlikumi tiek vērtēti kopš aprīļa, taču sabiedrībai nav pietiekami redzams, kuras investīcijas tiek virzītas tālāk. Viņa aicina savlaicīgi atsākt konsultācijas ar partneriem un publiskot plānošanas procesa būtisko informāciju.

E. Drāzniece informē, ka diskusijas ar partneriem plānotas tuvākajā laikā pēc investīciju priekšlikumu un rādītāju precizēšanas. Jautājums par publiskojamās informācijas apjomu tiks izlemts plānošanas procesa ietvaros.

P. Vilks informē, ka uz 2026.gada 28. oktobri būs vairāk informācijas par NAP, ES fondiem un valsts budžetu.

Ā. Ādlers lūdz protokolā fiksēt nepieciešamību turpināt atklātu diskusiju gan par ES fondu sasaisti ar NAP prioritātēm, gan par partnerības principa praktisku īstenošanu un pilsoniskās sabiedrības pārstāvību, lai plaši izrunātu iespējamo scenāriju.

M. Trons informē par nepieciešamību atbalstu vairāk orientēt uz aktīvajiem ražotājiem, lauksaimniecības modernizāciju, efektivitāti un augstākas pievienotās vērtības radīšanu. Tiek uzsvērts, ka ieguldījumi ražošanas attīstībā varētu sekmēt produktivitātes un eksporta rādītāju sasniegšanu. Atbalsta finansējuma pārvirzīšanu no atbalsta maksājumiem par lauksaimniecībai derīgās zemes uzturēšanu uz aktīviem lauksaimniekiem, kas strādā ar ražošanu.

Lēmums:
1. Pieņemt zināšanai Finanšu ministrijas sniegto informāciju.
2. Aicināt Finanšu ministriju turpināt un savlaicīgi atvērt partneriem diskusiju par ES fondu sasaisti ar NAP prioritātēm, investīciju izvēles kritērijiem, partnerības principa īstenošanu un pilsoniskās sabiedrības pārstāvību.

E. Drāznieces prezentācija pieejama Ministru kabineta mājaslapā – https://www.mk.gov.lv/lv/media/27906/download?attachment

4. jautājums
Par pētījumu "Padziļināta izpēte par biedrību un nodibinājumu sektoru"

Ziņo: S. Liepiņa
Izsakās: I. Alliks, K. Ketners, G. Rubenis, A. Pleiko, J. Rozītis, Ā. Ādlers, M. Papsujevičs, I. A. Eklona

S. Liepiņa informē, ka padziļinātais pētījums par biedrību un nodibinājumu sektoru tika veikts, lai iegūtu padziļinātu un datos balstītu priekšstatu par Latvijas biedrību un nodibinājumu sektora struktūru, darbības jomām, finanšu profiliem un caurskatāmību, kā arī novērtētu situāciju pēc 2024. gada Biedrību un nodibinājumu likuma grozījumiem. Būtisks izaicinājums ir tas, ka informācija par organizācijām pieejama dažādos, savstarpēji nesaistītos reģistros un formātos, turklāt liela daļa biedrību klasificētas vispārīgajā kategorijā "citur neklasificētas biedrības", kas apgrūtina to faktiskās darbības jomas noteikšanu.

Pētījumā analizēti Lursoft apvienotie Uzņēmumu reģistra un Valsts ieņēmumu dienesta dati par 2022.–2025. gadu, aptverot organizāciju juridisko statusu, darbības jomas, finanšu aktivitāti, dotācijas, subsīdijas un saimniecisko darbību. Vērtēti gan strukturētie dati, gan gada pārskatu un statūtu teksti. Analīze atklāj nepilnīgu gada pārskatu pieejamību, atšķirības pārskatu iesniedzēju lokā un bieži tukšas strukturēto datu sadaļas, īpaši vienkāršā ieraksta grāmatvedības pārskatos. Tas ierobežo iespējas pilnvērtīgi analizēt sektora finanses un savstarpēji salīdzināt organizācijas. Konstatēta arī izteikta organizāciju koncentrācija Rīgā un būtiskas NACE klasifikācijas datu kvalitātes problēmas.

Lai izvērtētu iespējamos risinājumus, pētīta Igaunijas, Lietuvas, Somijas, Zviedrijas un Čehijas pieredze. Šajās valstīs izmantoti atšķirīgi juridiskie, klasifikācijas un datu pārvaldības modeļi, piemēram, digitāla kodu validācija, NVO atzīme reģistrā, satelītkonti un vairāku reģistru apvienošana vienotā informācijas sistēmā. Tomēr valstu modeļi veidojušies atšķirīgās tiesiskajās un sabiedriskajās tradīcijās, tādēļ nevienu no tiem Latvija nevar tieši pārņemt. Pētījuma turpmākajā posmā paredzēts pabeigt organizāciju tipoloģijas validāciju, manuāli pārbaudīt robežgadījumus un izstrādāt rekomendācijas klasifikācijas, datu pārvaldības un

uzraudzības pilnveidei. Noslēgumā tiks vērtēts, vai 2024. gada likuma grozījumi un prasība organizācijām norādīt darbības jomu ir uzlabojuši sektora caurskatāmību, datu kvalitāti un iespējas precīzāk kartēt biedrību un nodibinājumu darbību.

I. Alliks norāda, ka Latvijas Sarkanais Krusts ilgstoši sniedz sociālās aprūpes pakalpojumus, kuru uzskaitē tiek iekļauti arī pakalpojumu saņēmēju pensiju maksājumi. Datu klasifikācijas dēļ šie maksājumi ir uzrādīti neatbilstošā ieņēmumu kategorijā, tādējādi ietekmējot kopējo datu atspoguļojumu.

K. Ketners norāda, ka maksājumi par veselības un sociālās aprūpes pakalpojumiem budžeta uzskaitē tiek klasificēti kā subsīdijas un dotācijas, lai gan pēc būtības tie ir samaksa par pakalpojumu. Savukārt to uzrādīšana kā ieņēmumi no saimnieciskās darbības var radīt ierobežojumus sabiedriskā labuma organizācijām, lai gan šo pakalpojumu mērķis nav peļņas gūšana. Tādēļ nepieciešams precizēt datu uzskaites metodoloģiju un tiesisko regulējumu.

S. Liepiņa skaidro, ka dotāciju un subsīdiju pieaugums gada pārskatos neļauj identificēt konkrētus līgumus, pakalpojumus vai finansējuma avotus. Tiek vērtēta atbilstība starp organizāciju norādītajām darbības jomām un finanšu aktivitāti, kā arī saimnieciskās darbības un komercializācijas ietekme. Nepieciešams sakārtot EDS datu laukus un vienoties, kura institūcija apkopo un uztur informāciju. Oktobrī un novembrī plānotas fokusgrupas detalizētu priekšlikumu izstrādei.

I. A. Eklona informē, ka pētījuma gala ziņojums būs publiski pieejams gada beigās.

G. Rubenis jautā, vai pētījumā atsevišķi tiek identificētas publiskās pārvaldes dibinātas biedrības un nodibinājumi.

S. Liepiņa skaidro, ka publiski nav pieejamas sistemātiskas datu kopas par biedrību biedriem vai dibinātājiem. Atsevišķas organizāciju grupas iespējams identificēt pēc darbības jomas vai manuāli, bet vienota sistemātiska risinājuma pašlaik nav.

J. Rozītis lūdz plašāk skaidrot komercializācijas jautājumu un saimnieciskās darbības robežas NVO sektorā.

S. Liepiņa norāda, ka biedrības un nodibinājumi drīkst veikt saimniecisko darbību, ja gūtie līdzekļi netiek sadalīti valdei vai biedriem un tiek izmantoti statūtos noteikto mērķu sasniegšanai. Vienlaikus jāvērtē, kā saimnieciskās darbības ieņēmumi tiek uzskaitīti un kā tie ietekmē sabiedriskā labuma organizācijas statusu.

Ā. Ādlers uzsver nepieciešamību nošķirt organizācijas, kuru pamatdarbība ir pilsoniskās sabiedrības aktivitātes, no organizācijām, kas biedrības vai nodibinājuma statusā galvenokārt veic komercdarbībai līdzīgu darbību, piemēram, tūrisma vai namu apsaimniekošanas jomā. Viņš rosina šo jautājumu risināt plašākā starpnozaru diskusijā.

S. Liepiņa norāda, ka viens no iespējamajiem atskaites punktiem ir Lietuvas regulējums, kurā noteikts, kuras organizācijas netiek atzītas par NVO. Latvijā laika gaitā ir izveidojies liels skaits dažādu statusu, tādēļ nepieciešamas politiskas un tiesiskas izšķiršanās.

A. Pleiko jautā, vai Latvijai, ņemot vērā esošo reģistru sistēmu, varētu būt piemērojama Zviedrijas pieredze vai drīzāk Lietuvas pieeja, skaidri nosakot organizācijas, kuras nav uzskatāmas par NVO.

S. Liepiņa norāda, ka Zviedrijas modelis ir cieši saistīts ar tās tiesību kultūru un Latvijā būtu netradicionāls. Tādēļ šāda modeļa pārņemšanai būtu rūpīgi jāvērtē Latvijas tiesiskās sistēmas spēja darboties mazāk reglamentētā vidē.

M. Papsujevičs informē, ka pašlaik nav diskusijas par dzīvokļu īpašnieku biedrību regulējuma maiņu. Tieslietu ministrijai ir uzdots līdz gada beigām sadarbībā ar Uzņēmumu reģistru pārskatīt biedrību un nodibinājumu regulējuma jautājumus. Atsevišķas organizāciju grupas regulējuma maiņa netiks skatīta atrauti no kopējā ietvara.

S. Liepiņa apliecina gatavību pētījuma secinājumus pārrunāt detalizētāk.

I. A. Eklona norāda, ka saruna par dažādu biedrību un nodibinājumu turpmāku statusu un finansēšanas jautājumiem tiks turpināta pēc pētījuma gala rezultātu publicēšanas gada beigās.

Lēmums:
Pieņemt zināšanai biedrības "Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS" sniegto informāciju.

S. Liepiņas prezentācija pieejama Ministru kabineta mājaslapā – https://www.mk.gov.lv/lv/media/27903/download?attachment

5. jautājums
Dažādi

Ziņo: I. A. Eklona
Izsakās: Z. Legzdiņa-Joja, S. Liepiņa

Z. Legzdiņa-Joja informē, ka līdz noteiktajam termiņam, 2026. gada 28. septembrim, ir saņemts pietiekams kandidātu pieteikumu skaits Memoranda padomes vēlēšanu procesa izsludināšanai. Pēc pieteikumu pārbaudes tie tiks publicēti, un Memoranda organizācijas tiks informētas par balsošanas kārtību. Atbilstoši Satura darba grupā pārrunātajam balsošana ilgs vienu nedēļu, un rezultāti varētu būt zināmi nākamās nedēļas beigās.

S. Liepiņa norāda, ka Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes deleģējuma pilnvaru termiņš ir beidzies, un aicina šo jautājumu izvērtēt saistībā ar turpmākajām budžeta diskusijām.

I. A. Eklona aicina izmantot iespēju piedalīties izbraukuma sēdē Jelgavā un iepazīties ar vietējo biedrību un nodibinājumu darbu.

Lēmums:
1. Pieņemt zināšanai visu pušu sniegto informāciju.
2. Pieņemt zināšanai, ka nākamā Memoranda padomes sēde būs izbraukuma sēde un notiks 2026. gada 28. oktobrī Jelgavā.

Sēdi slēdz: plkst. 13.02

Sēdes ieraksts pieejams Ministru kabineta YouTube kontā: https://youtu.be/vN-TDc0y6DQ?si=h1VXmFsgGYvFzRKQ

Sēdi vadīja: (paraksts*) P. Vilks

Valsts kancelejas direktora vietnieks valsts attīstības un starpnozaru jautājumos, Pārresoru koordinācijas departamenta vadītājs

Sēdi protokolēja:
biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" pilsoniskā dialoga programmas koordinatore (paraksts*) A. Brūvere

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Protokols sagatavots, veicot valsts pārvaldes deleģēto uzdevumu – Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes sekretariāta darbības nodrošināšana, kas tiek īstenots ar Valsts kancelejas finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.